

**การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการ
เด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**
**THE ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION TOWARD STANDARD
FOR EDUCATIONAL AND MANAGEMENT AND EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT
IN SCHOOLS UNDER SAMUTSAKHORN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE**

ศุภกตา ลิมาเลาเตา¹

นพพล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) พัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและการจัดการศึกษาและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย 2 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมทั้งสิ้น 84 โรงเรียน เท่ากับ 336 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. พัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research aimed to identify 1) the administration of early childhood education toward standard for educational administration of schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office; 2) early childhood development in schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office; and 3) the relationship between the administration of early childhood education toward standard for educational administration and early childhood development in schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office. The research instrument was a questionnaire regarding early childhood educational standards on educational administration and management and early childhood development in schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area. The respondents from 84 schools, consisted of 1 school directors, 2 early-childhood teachers, and a member of Basic Educational Institute Board, with the total of 336. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product-moment Correlation Coefficient.

The result revealed that

1. The administration of early childhood education toward standard for educational administration of schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office, overall and each perspective, was found at a high level.
2. Early childhood development in schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office, overall and each perspective, was found at a high level.
3. The relationship between the administration of early childhood education toward standard for educational administration and early childhood development in schools under Samutsakhorn Primary Educational Service Area Office, overall and each perspective, was found at .01 level of statistical significance.

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่างๆของสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง และวางรากฐานของชีวิต พัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นพลังการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาจะช่วยให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีความสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การจัดการศึกษามีความแตกต่างกันเนื่องมาจากเหตุปัจจัยหลายประการฉะนั้นในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดมาตรการในการจัดการศึกษาขึ้นเพื่อให้มีแนวในการดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยึดเป็นบรรทัดฐานสากลได้เมื่อกล่าวถึงการจัดการศึกษาสถานศึกษานับเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และตอบสนองกระแสเรียกร้องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องการ

ให้การศึกษาที่มีคุณภาพสูงมีการตรวจสอบมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ต้องการความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานได้ดีมีคุณภาพ มาตรฐาน ผู้เรียนมีความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางคุณภาพการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ใน มาตรา 9 เกี่ยวกับการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ คือให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้ง การมีส่วนร่วมของบุคลากร ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อทราบพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ ดังนี้ คือ มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็ก พัฒนาคตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ในส่วนของพัฒนาการเด็กตามแนวคิด ของไวท์ และ โคลแมน (White and Coleman) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าเด็กปฐมวัยในช่วง 6 ปีแรกนั้นจะต้องได้รับการพัฒนาในทุกๆด้าน ซึ่งสามารถ แบ่งพัฒนาการเด็กได้ดังนี้ 1) พัฒนาการด้านร่างกาย (Physical development) 2) พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive development) 3) พัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์ (Social-Emotional development)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา วารสาร ข้อมูลทางสถิติ ข้อมูลสารสนเทศ บทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย เพื่อเสนอโครงร่างงานวิจัยขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อ

ขออนุมัติโครงร่างวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิจัยเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 104 โรงเรียน ประกอบด้วยสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 84 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา และ อารมณ์ – สังคม ตามแนวคิดของ ไวท์ และ โคลแมน (White and Coleman)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนคือ ทำหนังสือเรียน ฉบับต้นฉบับวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนระดับปฐมวัยและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาให้ช่วยอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถามในการ วิจัยครั้งนี้ หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและ เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบ สอบถาม ใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา กับ พัฒนาการ เด็กปฐมวัย วิเคราะห์โดยใช้มัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)
3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการ ศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและ การจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ใช้การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบ ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็น ร้อยละ 31.85 เป็นเพศหญิง 229 คน คิดเป็นร้อยละ 68.15 เป็น ผู้ที่มีอายุ 51- 60 ปี มากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 42.55 รองลงมาอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.43 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.65 และอายุไม่เกิน 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 16.37 สำหรับระดับการศึกษามีวุฒิการ ศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 229 คน คิดเป็น ร้อยละ 68.16 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 น้อยที่สุดคือระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.15 สำหรับประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ ไม่เกิน 5 ปี มากที่สุด

จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมาคือ ประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19 ประสบการณ์ใน การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.52 และ ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.59

ตอนที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .448) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย เรียงตามมัธยฐานเลขคณิต จากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความ สามารถในการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .529) มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .511) มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ เด็กอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .533) มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษา เป็นฐาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .566) มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษา มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนา องค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .529) มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและ การบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .598)

ตอนที่ 3 พัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .453) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย เรียงตามมัธยฐานเลขคณิต จากมากไปหาน้อย คือ พัฒนาการ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .485) พัฒนาการด้านสังคม – อารมณ์ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .499) พัฒนาการด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .500)

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษา ปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการ ศึกษา กับพัฒนาการเด็กของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การจัดการ ศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการ จัดการศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็ก (Y^{tot}) โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.676$) อย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ปัจจุบันสังคมโลกกำลังอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลง จากยุคทุนนิยมที่กำลังเคลื่อนเข้าสู่การเป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge society) การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในการพัฒนาประเทศนั้นย่อมทำได้สะดวก รวดเร็ว ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว การศึกษาได้รับการยอมรับโดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ว่าเป็นเครื่องมือกลไกพื้นฐานที่จะสร้างคนไทยให้เป็นคนที่มีความรู้ คุณธรรม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ

2. พัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ – สังคมทั้งนี้ทางสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครนั้นก็ได้มีการจัดการเรียนการสอนปฐมวัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์-สังคม โดยได้เห็นว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้น เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่าง ๆ และตัวบุคคล ทำให้เพิ่ม ความสามารถของระบบและบุคคลให้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นได้ ตลอดจนการเพิ่ม ทักษะใหม่และความสามารถในการปรับตัวในภาวะใหม่ของบุคคล

3. จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กซึ่งอยู่ในระดับมาก ที่ระดับนัย

สำคัญ 0.01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ทางสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร นั้นมีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และมุ่งเน้น พัฒนาการในทุก ๆ ด้านของเด็กปฐมวัย ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม- อารมณ์ ซึ่ง การกำหนดมาตรฐานเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจน สำหรับครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ถ้าหากไม่มีมาตรฐาน ก็จะไม่ทราบถึงสาระสำคัญของการจัดการศึกษา การกำหนดให้มีมาตรฐานทำให้สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้มาตรฐานยังนำมาใช้เป็นแนวทางให้กับสาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษา ในด้านต่างๆ ได้ เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาสูงขึ้นตามความคาดหวังของชุมชน โดยในการที่โรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่เป็นระบบตรงตามมาตรฐาน ก็จะส่งผลแก่ตัวเด็กโดยตรงโดยที่มีผลการประเมินพัฒนาการในทุกๆ ด้านที่สูงขึ้นและสัมพันธ์กัน ตามแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพเด็ก ซึ่งถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานพบว่ามาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ควรเน้นให้มีการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมพัฒนาตามธรรมชาติของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ โดยมีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการและทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในวัย

ต่อไป

2. จากการวิเคราะห์พัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาไม่มีขมิมเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการกำหนดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้ทราบว่าครูผู้สอนมีการจัดประสบการณ์การสอนสำหรับเด็กอย่างไร ครูมีวิธีการสอน และการผลิตสื่อที่แปลกใหม่อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก แต่ในด้านของ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษา ให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ และสามารถพัฒนา และจัดการศึกษาที่ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาในทุก ๆ ด้านครบสมบูรณ์ ตามวัยได้นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และนำผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ระดับลึก จัดกลุ่มสนทนา ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากที่สุด

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ควรศึกษามาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันพัฒนาผู้บริหาร. **หลักการจัดการศึกษายุคใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา , 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๙)** : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2551.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.
- Best, John W. **Research in Education**. 4th ed. New Jersey : Prentice – Hall ,1970.
- Krejie and Morgan , อ้างในบุญชม ศรีสะอาด **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น, 2535.
- Rennis Likert , อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2531.
- White C. Stephen and Coleman Mick,. **Early Childhood Education: Building a Philosophy for Teaching**, United States : R.R. donnelley &sons , 2000.

